

Топ-тенис: Артур Ернак, Корнелія нафрі Мінда в Енерготрані, Напад Росії на Україну

Які зміни потрібні ЗСУ, щоб на полі бою зменшити кількість людських втрат

Цей зміни потрібні ЗСУ, щоб на полі бою зменшити кількість людських втрат

Які зміни потрібні ЗСУ, щоб на полі бою зменшити кількість людських втрат

Сили оборони України намагаються до розуміння природи своєї воєнної операції та час від часу демонструють неоганізовані здобутки. Але співікування з офіцерами тактичної ланки майже не дуже радієску каршину.

Загалом війни без втрат бути не може. Але треба пам'ятати, що для фронту втрати – статистика, а для тилу – особисті трагедії тисяч і тисяч родин. До того ж росіяни вважають, отже, ми їх повинні вбивати ефективніше, ніж вони нас. Про це тише у виданні Леоніда та Віктора Кевалюк, полковник запасу, 35 років військової служби, начальник організаційно-мобілізаційного управління штабу ОК Захід (2014–2018), начальник центру цивільно-військового співробітництва Об'єднаного оперативного штабу ЗСУ (2018–2020), експерт Центру оборонних стратегій.

В арміях розвинених країн розроблені процедури, які дають змогу зберегти якомога більше життів і боїв. Загалом це масштабний комплекс стратегічних, оперативних і тактичних заходів, ефективність яких залежить від багатьох факторів, а саме:

- часовий і просторовий розмах операції;
- характерні загрози, імовірний характер дій противника;
- характеристки військ (сил), що залучаються до операції.

Зупинімося саме на способах покращення характеристик наших військ. На ці способи варто дивитися не лише крізь нашу улюблену призму «стандартів НАТО», а й крізь призму власного бойового досвіду.

1. Навчання і підготовка

Офіцери

У нас строкації війська в сенсі їхньої навченості. Одночасно в одному підрозділі можна зустріти офіцерів – випускників українських військових академії (ВВНЗ), курсів відвістання при трьх самих академіях, випускників радянських академії. Усі ці люди могли пройти підготовку на Заході, закінчити курси, які проводять тренувальні місії НАТО в Україні, а могли й не проходити.

Людина худо-бідно керує підрозділом – най буде

Усі вони досвіді різних результатів у навчанні. І наврач чи хтось у Силах оборони може сказати, наскільки вони відповідають рівню, що вимагається для керування сучасним боем/операцією. Найпоширеніший критерій – заповнена одиниця в штабному розпіллі. Людина худо-бідно керує підрозділом – най буде. Достатньо відвадити, коли по службі просуваються «свої» замість найкращих.

Сержанти

Сюди додаємо труднощі формування професійного сержантського корпусу. Величезна проблема – купа людей має сержантські звання, отримані під час строкової військової служби за останні 30 років, і тепер ці люди проходять службу на посадах рядового складу.

Будь-де ви зустрінете сержанта на солдатській посаді і одночасно почувте, що не вистаче рядового складу.

Солдати

З рядовим складом ще цікавіше. У нас є професійні солдати-контрактники, які на фронті з 2014-го, беззаперечно, заробітчани, що прикладати до військ у відносно спокійний період між 2016-м і 2020-м суто з комерційних міркувань, призвані під час мобілізації військовозовов'язані, добровольці; строковики; колишні воїни-миротворці.

Хтось навчався на полігонах НАТО, хтось самостійно вдосконалюється у військовій справі «чубека», а хтось сумлінно, хтось самостійно вдосконалюється у військових частин і з'єднань. А хтось до армії просто полюбляв пейнтбол і грав щотижня. Купа мотивацій, рівень підготовки, розуміння бою.

Що з усім цим робити?

– Переведення військових академії на систему підготовки воєнного часу. Не думаю, що Силам оборони життєво необхідні магістри й бакалаври. А ось військові лідери, здатні організувати бій та вміло керувати ним, потрібні.

– Те саме стосується системи підготовки сержантів.

– Підготівка рядового складу має бути спрямована на формування стійких навичок поведінки на полі бою, виклидана.

– Головною метою підготовки підрозділів має стати формування готовності до закладених дій у різних видах бою з акцентом на взаємодію бойових двійок, трійок, окремих бойових двійок, десанту та бойових машин.

– Досвід бойових дій, проаналізований та узагальнений, свій і противника, вдалий і невдалий, має вільно й швидко перетікати із системи підготовки військ до системи військової освіти. Так само досягнення військової науки мають вчасно потрапляти до військ.

– Війська/сили готуються до виконання конкретного бойового завдання, а не вчатьс я взагалі всього, що нагаємо в підручнику. Підготовка має бути системною, регулярною, реалістичною, формувати готовність до ефективних дій у різних обстановці, у різних середовищах. Вчити взаємодіяти, підтримувати один одного, страхувати, прикривати один одного, один підрозділ – інший підрозділ.

– Психологічна підготовка бійців: не всі здатні однаково ефективно діяти під обстрілом, коли навколо полум'я і дим, поранені, трупи та розкидані нутроці.

Усі чули про 500-х – бійців, які втратили бєоздатність, не зазнавши фізичних ушкоджень. Це психогенні втрати. Мають бути розроблені й поширені відповідні алгоритми дій із такими військовослужбовцями, а медичний персонал має бути навчений надавати специфічну допомогу. Тут самі психологи не впровадяться.

2. Ситуативна обізнаність

Ми сильні та ефективні, коли вдемося до ведення мережецентричних бойових дій. Загалом ця тактика розроблялася на початку 2000-х в армії США. Наприкінці цієї роботи було проведено двостороннє навчання, у ході яких дали абсолютно однаковий бригад морської піхоти вояками одна проти одної, але одна застосувала традиційну тактику, де мала неабиякий вишід, а інша – мережецентричну.

Перемога друга, переважачи в окремих елементах противника у 26 разів. Основа цієї тактики – вільний доступ до максимуму наявної інформації за широкої автономності підрозділів, що радикально зменшувало час на прийняття рішення і спрощувало горизонтальну взаємодію.

Зараз елементи цієї тактики застосовують морські піхотинці на лівому березі Дніпра. Противник вене в мережі, що не може використовувати дрони, зв'язок через раз, до гаряч страшно підходити, бо відповідь прилітає швидше, ніж орки заряджає. При цьому чисельна перевага на боці противника, а наша логістика – через Дніпро в нижній його течії, на плацдармах немає важкої техніки, артилерії та засобів ППО, крім тих, які можна принести на плечі. Цей наш успішний досвід мережецентричності ґрунтується на хорошій розвідці.

Як покращити розвідку?

– Особлива увага підрозділам розвідки. Хороші бойовики-диверсанти менш значущі, ніж хороші аналітики. Все, що пов'язано зі збором, узагальненням, аналізом, зберіганням і наданням розвідданих інформації, насамперед у тактичній ланці, має стати пріоритетом. Саєчасно отримана точна інформація про потенційні загрози – збережені життя і дороге обладнання.

Хороші бойовики-диверсанти менш значущі, ніж хороші аналітики

– Раннє виявлення дій противника, розуміння та прогнозування індивідуального характеру його подальших дій, попередження підрозділів часто забезпечують вирішальну перевагу та заборюють втратам.

Приклад – Авдіївка: одночасний удар із 14 напрямків, який командувачем противника здавався раптовим, завдяки розвідці ОСУВ «Таврія» таким не виявився.

Противник загрус у важких позиційних боях на невигідній для нього місцевості, вже кілька разів провів перегрупування, витратив купу резервів, перекинув далі свої армії, 2-ту й 41-шу, з Лиманського напрямку, де взагалі війна зупинилася, зазнав скражених втрат, перейшов від одночасного наступу до почергових локальних атак на різних напрямках, і паузи між цими атаками збільшувалися. Ось ціна роботи розвідників. Конвертуєте це в кількість збережених життів наших бійців.

– Інвестувати в розвиток спроможностей розвідувальних підрозділів добувати розвідувальні дані. Колись у розвіддбатах дивізій був на озброєнні комплекс радіоелектронної розвідки «Паран», що давав змогу викривати утворення радіоелектронних об'єктів протичуки в смузі дивізії. Розроблявся цей комплекс у Харкові. Чи не на часі задумати пил із цієї кресленя?

– Інформаційно-аналітична робота штабів. Чим вищий рівень штабу, тим більше проблем із цією роботою. Розвідділділ (І2 по-натовському) в міру просування від тактичного рівня до стратегічного все більше скидаються як не на секту, то на філію ордену тамплієрів (зрозуміло, специфіка роботи, О07 і все таке інше).

Але їхня інформація не для підготовки чергової потужної презентації та змістовного донесення нагору на 100 500 аркуші, а для інформування найостаннішого в штаті бійця про те, що його чекає на полі бою в найближчому майбутньому, яке, можливо, вже поже до нього із запізненням в руці гратують без кілля та кожному у бубак, коваючись за дощем, димом, залпшинами куліщ посадка та у вирвах під вибухів.

– Навчати запровадити BFT (Blue Forge Tracking) – протокол взаємного інформування про розташування дружніх сил. Це неабияк запобігав ураженню дружніх вогнем.

3. озброєння, обладнання, технології

З броньованими справа потроху налагоджується. Добре, що згадали про те, що в армії близько 54 тисяч жінок і їхня анатомія потребує іншого балістичного захисту. Індивідуальна й групова зброя піхоти – джекумо партнерам.

Протитанкові й зенітні засоби – знову джекумо партнерам.

Авто для піхоти – головний біль. Мобільність малх груп на волонтерах. Як зауважив один бєосць із мотопіхотного батальйону часів АТО: «Всім гарний автобус «Богдан», але має два суттєві недоліки: не можна стріляти на ходу з РПГ і пробивається навдліт із калаша».

Гру-дрони – нова реальність війни, тотальна загроза з будь-якого напрямку вдець і вночі. **Куди з цим рухатися?**

– Варто уніфікувати зброю, щоб у підрозділі не було по 10 різномасштабних штурмових гвинтівок. Це не лише спростить логістику підрозділу, а й дасть змогу будь-кому використати свої бєосприпаси, взявши до рук зброю пораненого чи загинлого побратима та вартувати/захистити всіх інших.

– Все, що має оптичний приціл, повинно отримати нічний приціл.

– Підрозділ, не забезпечений на 100% озброєнням і засобами захисту відповідно до штабного-табельної потреби, не повинен вважатися бєоздатним і не повинен брати участь у бойових діях. Ця норма має стати законом.

– Інвестувати в новітнє спорядження, насамперед захисне, прилади спостереження, зв'язок, тобто засоби, що формують ту саму ситуативну обізнаність.

Не забезпечений на 100% підрозділ не повинен вважатися бєоздатним і брати участь у боях

– Війська не повинні ходити пішки і їздити на волонтерських автобусах. Механізовані бригади мають на 100% бути забезпечені БМП; мотопіхотні і десантно-штурмові – БТР; піхотні, сержантські, територіальні оборони – броньовані автомобілі.

Логістика – на важкохідних підвищених прохідності, у мотопідах – із броньованими кабінами, пальнозаправники – бєочки, прикриті бронею, хоча б протидронам. І на кожному ВОПі також.

– Війська мають прєоскнутися БПЛА потрібних типів, ударні дрони-камікадзе – набити статусу безпілотної й постачатися гарні з патронами 5,45 чм сухпакетями.

– Мінна безпека – шпательні й позастатейні групи розмінювання, сучасні міношукачі, навчання персоналу правил поведінки на місцевості, що може бути замінювана, на мінному полі, на щодня захоплених ворожих місцевостях, у зільневаних населених пунктах.

4. Логістика, підтримка, забезпечення

Зроблено багато. Навіть сформовано Командування Сил логістики. У нас зараз проводять оборонні операції чотири оперативно-стратегічні угруповання (ОСУВ): «Лінійні», «Хортиця», «Таврія», «Схід», ОСУВ, у свою чергу, складаються з оперативних угруповань (ОУВ), а ті з бригад.

Забезпечують майже згорі ввєтло командувач Сил логістики підозріт різне добро і ОСУВ, ОСУВ – в ОУВ, ОУВ – в бригадах бригади – у батальйонах і вз'їдях в роті. Якщо колосальні шєоденні об'єкти бєосприпасів, пального, продуктів, військово-технічного майна, медикаментів не надходять до споживача на нулі, цьому споживачеві не лише не виграти війни, а й не пережити найближчого ворожого штурму.

Все що машину треба забезпечити вантажним транспортом, і лише вилученням наявного з національної економіки в межах виконання військово-транспортного обов'язку (так-так, є такий в Україні) не обійтись. Під час Другої світової союзники поставили СРСР 375 883 вантажівки 51 505 джипи та 35 170 мотоциклів, що становило 70% автотягару надзвичайної армії.

Цифри для розуміння масштабу транспортної проблеми, котра не лише логістика, але обмежує здатність військ вести маневрені боєві дії. Угрупування «Хортиця» показало, як це відбувається, у Харківській області торі.

Згадимо про мобільні засоби притовування (які в повсякденних умовах, мобільне обладнання для зберігання запасів продуктів. (Ви пробували зберігати під час літньої, наприклад, масло та інші продукти, які швидко псуються? Тепер уявіть, що у вас 500 гостей. Уважили? Тепер?)

Мобільні лазне-пральні машини/пральні. Знову ж таки чоту чути про волонтерів, які всім цим переймаються, а про МОУ не те що об'єд. Році в 2019-му суспільство запитувало, чому закупівля 10 мобільних лазень відбувається під грифом «щодоєм таємно». Смішно, звісно, але відтоді й особисто не чув про закупівлю державою такого обладнання для військ ні під яким грифом.

Що варто зробити?

– Забезпечити війська автотранспортом відповідно до їхніх завдань та в необхідних обсягах.

– Розгорнути військові частини логістики в кожній ланці, якщо це не зроблено, і забезпечити виконання завдань логістики військ у повному обсязі.

– Вибір, підготовка та утримання логістичних маршрутів. Пригадайте бої за Лиман, Свердловськ, Лисичанськ, Соледар, Бакуччи чи поштові російського вторгнення в лютому-березні 2022-го, коли контроль логістичні маршрути противника, той планує на полі бою. Постає питання безпосередньо впливати на регулярне поповнення

– У тактичній ланці мають постійно утримуватися і бути впроваджені нормативні запаси пального, бєосприпасів, медичного обладнання та інших необхідних матеріалів. Бійці не повинні, ризикуючи життям, шукати засоби для продовження збройної боротьби.

5. Медицина

Військова медицина неухильно розвивалася і покращувалася з 2014 року і є однією з небагатьох складових, де ми переважаємо противника майже повністю. Сили оборони мають несподівано високий відсоток повернення поранених до підрозділів, достатньо короткі терміни лікування легких та середньої важкості поранених. І це пов'язаність не лише ентузіазмом, жагою помсти чи іншою мотивацією солдатів та офіцерів. Наша військова медицина організована добре.

Медицина одна з небагатьох складових, де ми переважаємо противника майже повністю

Але всі чули про скандали із закупівлею та постачанням до військ неякісних турнілетів, бран медичного транспорту і, безумовно, виведення за межі штабу поранених і тривалими термінами лікування.

Що тут покращити?

– Тактична ланка на 100% має бути забезпечена гусеничними броньованими евакуаційними машинами. Взаєморучні лікування наших вояків законів і звачай війни загрозом та його знесво до символу червоного хреста зокрема, утримувати запас такої техніки для стрімкої зміни машин, виведених із ладу.

– Стабілізаційний пункт має стати штабним підрозділом (якщо раптом цього ще не зроблено), комплектуватися навченим персоналом і забезпечуватися всім необхідним обладнанням.

– Мають бути зняті всі наявні законодавчі та регуляторно-правові обмеження роботи бойових тактичних медиків. Треба перилити кров'ю – переливає, треба передати серце – передсуджу (якщо вміє і має орган потрібної кондиції). Ніщо не повинно заважати такмеду рятувати бійця. Навіть Хранитель Найголовнішої Істориції із Найголовнішого Медичного Органу Галактики.

– Повернути резервні/запасні батальйони. Вони були в складі кожного полігона ОК, куди вони зникли? Всі поранені/хворі з тривалими термінами відновлення захворюється турні, мають підкорити й утримувати грошове утримання в повному обсязі, як це було до поранення/хвороби.

Тому, хто винагадає виводити поранених за штаб чи в розпорядження, особисто бажано вилетити за штаб місяці на три й спробувати прожити з родиною на склад за військовим званням. Для полковника це 1480 грн, для солдата 530 грн.

– Закупівлі медичного майна та обладнання мають здійснюватися під контролем громадськості на відкритих тендерах. Невідповідність якості закупленого під час прийомки прирінявати до диверсії й притягувати до відповідальності і постачальника, і закупника.

– Постійно навчати персонал надавати само- і взаємодопомогу.

– Санітарні вертольоти мають стати таким самим звичним медичним транспортом, як реанімобіль. Для кожного мобільного госпітала – ескадрилья санавіації в складі бригади армійської авіації.

– Механізація процесу евакуації поранених із поля бою (механізовані, роботизовані, саморухомі платформи ноші).

– Завершення роботи зі створення єдиної бази даних медичної інформації про військовослужбовців (здається, проект Офісу реформ називався в 2014-му «є-Здоров'я»), створення єдиної бази даних персоналу Сил оборони.

6. Організаційна (штабна) робота

Величезний пласт роботи, яка, якщо дивитися збоку, не надто пов'язана з втратами, але критикується всіма з усіх боків і таким намертво прив'язується до рівня втрат у бою/операції.

Наполеон якось зауважив: «У перемогі багато батьків, поразка – завжди сирота». Суспільство так і гребе в цій парадигмі: як перемогли, то наші котикти – красавчик, як програли, то штаб – козли. А воно геть не так.

І справа тут не в стандартах НАТО чи їх відсутності. Хто забув, перегляньте швиденько йоач про навчання та підготовку. Справа в наявності/відсутності лідерів і кваліфікованих штабних офіцерів.

Дуже суттєво на якість штабної роботи впливають організаційна структура штабу, стиль роботи лідера, взаємня між структурними підрозділами штабу та окремими виконавцями.

У 2015-му партнери розгорнули в Україні місію Orbital, яка навчала українські батальйони вояками, як у НАТО. Поступово підготовку проходили перший батальйон кожної механізованої, десантної, аеромобільної бригади.

І склалася парадоксальна ситуація, коли штаб першого батальйону бригади, підготовлений за стандартом НАТО, перейшов на S-структуру й змучений вояками в бригаді та взаємодіяє з іншими батальйонами, які перебувають на штаті, подібному до радянської структури.

А керівні документи адаптовані до аналогічних в арміях НАТО. Як функціонувати штабам псевдорадянської структури, якщо немає підрозділів 51 (персонал), 53 (оперативний), 54 (логістична)? Як функціонувати танковий, артилерійський, зенітний, радіотехнічний, армійський і тактичної авіації бригадам? Іх взагалі не навчали.

Над чим тут зосередитися?

– Звершити реформування штабів переведенням їх на прийнятні в НАТО організаційні структури, переважестувати персоналом, зовнішня виконати, навчити, постійно тренувати. Навіть між боєвими.

– Навчати й постійно вимагати розробляти та застосовувати гнучкі й адаптивні стратегії, реагувати на мінливу тактичну обстановку, коригувати стратегію і тактику, адаптувати їх до обстановки, що складається. Мінімізувати втрати, підвищити рівень захисту підрозділів значно важливіші, ніж швидкість виконання бойового завдання. Партнери нададуть зброю, але не нададуть піхоту.

Обирати не варіант із найкращішою перемогою, а той, що дає найменші втрати.

– План операції не долма, він має враховувати нові загрози та ризики. Чим швидше оновлення доведени до бійців на передку, тим менші там втрати.

– Модернізувати результати бойових операцій – відповідати математичні алгоритми, моделі та обладнання для цього. Довіряти результатам моделювання. Обирати не варіант із найкращішою перемогою, а той, що дає найменші втрати. Невдача нашого наступу в Запорізькій області була передбачена в результаті моделювання задовго до початку операції. Чому результати були проігноровані?

– Навчати взаємодії, постійно підтримувати її в бою.

– Запроваджувати етику співікування між штабами по вертикалі та горизонталі, всіляко заохочувати співпрацю, домагається підвищення загальної оперативної ефективності, що зменшуватиме ризик втрат.

– Тісно співпрацювати з місцевим населенням для зміцнення довіри. Місцеві завжди краще обізнані як про місцевість, так і про мешканців, завжди можуть виявити на ворожих розвідників-коригувальників-диверсантів, попередять про появу нових людей.

Створення стабільного й безпечного цивільного середовища в операційній зоні – запорука мінімізації втрат у тактичному тилу. (Нам радні не всюдні. Діда з гратують в баню не їдуть на блокпосту на Ігуанціній у 2014-му пам'ятаєте? Так він відслідвів визначений судом термін, цілому кожному нову банку готувати.)

Невероятно починати стабілізаційні дії на звільнених територіях, що допоможе запобігти на ранньому етапі ворожому поставському руху, розвідально-диверсійній та іншій підтримці й дестабілізаційній діяльності в нашому тилу.

Важливо розуміти, що воєнні операції завжди пов'язані з ризиками і повне уникнення втрат неможливе. Однак якщо зробити зазначене в статті, то це може сприяти мінімізації втрат і підвищенню загальної ефективності Сил оборони.

Формат публікації в межах не дає змоги всебічно висвітлити проблему мінімізації втрат, це має бути ґрунтовне наукове дослідження, але окреслити принаймні основні напрями роботи ми спробували.

Віктор Кевалюк, опубліковано у виданні ТЕКСТИ

Теги: [Боеприпаси](#), [Броне](#), [Війна](#), [Українська армія](#), [Десантні](#), [Українські війська](#)

не бачили
12 січня 2024 р., 14:51 | Переглядів: 2226 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Написати коментар

Коментарі:

comments powered by Disqus

Голова	Міністр	Командувач	Політик	Дума	Політик	Політик	Відео	Блоги
Трачук	Шмигаль	Кушнірук	Розкошнік	Тимошенко	Тимошенко	Тимошенко	Відео	Блоги
Статі	Корольчук	Корольчук	Різак	Тимошенко	Тимошенко	Тимошенко		
Архів	Економі							